

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

CZĘSTOCHOWIANIN

TYGODNIK

Częstochowskiego Okręgowego Komitetu Robotniczego Polskiej Partii Socjalistycznej.

Prenumerata: Kwartalnie zł. 1.30. Z odnośnieniem do domu zł. 1.65. Rocznie 5.20 z przesyłką zł. 860.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:
Częstochowa, ulica Kościuszki Nr. 62.
Telefon Nr. 37. P.K.O. 66.600

Redaktor przyjmuje w poniedziałki od 3-4 w piątki od 6-8. czynna jest codziennie od godz. 17 do 20. W niedziele i święta 10-12

Cena numeru 10 gr.

Wobec kryzysu gospodarczego.

Stronnictwa lewicy i centrum złożyły w Sejmie w środę oświadczenie w stosunku do rządu p. Bartla, które zawiera — pomiędzy innymi — krótkie stwierdzenie faktu, jak wygląda naprawdę położenie gospodarcze kraju:

„Podkreślamy z całym naciskiem, że położenie gospodarcze kraju jest bardzo ciężkie, masy ludności miast i wsi są w nędzy, kryzys rolniczy potęguje się, bezrobocie wzrasta.“

Wszyscy wiemy, że ocena powyższa nie przesadza ani trochę. Nawet sprawozdanie Banku Gospodarstwa Krajowego brzmi — zresztą — pesymistycznie. Społeczeństwo przekonało się dowodnie, że system ukrytej dyktatury Piłsudskiego nie chroni wcale — wbrew „radosnej“ a rozpaczliwie gługłej propagandzie kół sanacyjnych w latach minionych — od trudności gospodarczych, — że, wręcz przeciwnie, pogłębia je i zaostrza. Trzeba zapytać publicznie co rząd p. Kazimierza Świątalskiego UCZYNIŁ W CIĄGU MIESIĘCY LETNICH, BY PRZYGOTOWAĆ KRAJ I APARAT PAŃSTWOWY DO NADCHODZĄCEGO KRYZYSU?

P. Świątalski „bawił“ i bawił się w Biarritz, p. Prystor „likwidował“ samorządy Kas Chorych; p. Piłsudski spacerował w Druskiennikach, a p. Car prawniczył się we Włoszech. Jesienią zaś, gdy niebezpieczeństwo było już przed drzwiami, p.p. ministrowie wyglaszali „odczyty konstytucyjne“, — „tajemnicze“, choć znane powszechnie, osobistości sprowadzali oficerów do przedsiönka sejmowego, patrzono przez palce na jaw-

Wszystkim towarzyszyom i towarzyszyom, którzy w dniu 20 bm. oddali ostatnią posługę drogim nam zwłokom s. p.

Marji Szmalc

składam tą drogą serdeczne podziękowanie
Mąż i rodzina.

Wszystkim towarzyszyom i towarzyszyom, którzy w dniu 20 bm. oddali ostatnią posługę drogim nam zwłokom s. p.

Wład. Lubańskiego

składam tą drogą serdeczne podziękowanie
Żona i rodzeństwo.

na agitację za zamachem stanu.

A teraz stan BEZROBOCIA lub półbezrobocie ogarnia SETKI TYŚCIEY LUDZI, nie licząc ich rodzin; nęcza wsi kurczy dalej rynek wewnętrzny; poziom płac robotników zatrudnionych i mas pracowniczych uniemożliwia rozszerzenie choćby niewielkie, rynku miejskiego. System ukrytej dyktatury rządów Piłsudskiego i pułkowników pokazał, że umie „jechać“ na dobrej koniunkturze, nie umie zato ani przewidzieć zła, ani się do niej przygotować, ani — nawet — z nią się liczyć.

„NIEPEWNOŚĆ“ uznano za rodzaj „zasady“ dla sytuacji politycznej Polski. Ta „niepewność“ utrudniła uzyskanie należyte dobrego okresu i w zamian pogłębiła okres zły. Po trzech i pół latach swego istnienia system „pomajowy“ ofiarował w podarunku

Rzeczypospolitej
zaostrzony kryzys gospodarczy.

Obóz socjalistyczny zdawał sobie sprawę od początku, że walka z systemem ma charakter nie tylko polityczny i moralny, ale również społeczny i gospodarczy. Kierownicy pomajowego systemu podporządkowując państwową politykę gospodarczą swoim posunięciom politycznym, swojej taktyce politycznej — zdobywaniu dla siebie tól obszarów sfer przemysłowych itp., — nadali tej polityce gospodarczej kierunek **zacoiania przedwojennego**, zniszczyli faktycznie Ministerjum Pracy właśnie w okresie najtrudniejszego położenia klasy robotniczej, ujawnili zarazem zadziwiający przerost zainteresowań prawnopolitycznych w stosunku do pod-

stawowych gospodarczych zagadnień bytu Państwa.

Koszta tych doświadczeń i mądrości rządzących płaci teraz kraj cały.

Klasa pracująca oczekuje, że jej Partja, Jej przedstawicielstwo parlamentarne, jej związki zawodowe rozwiną wspólna, jaknajbardziej energiczną działalność

dla obrony jej potrzeb życiowych, dla skutecznej walki z kryzysem

w myśl przygotowanego zawczasu planu.

Nie wątpimy, że porozumienie stronnictw lewicy i centrum umożliwi szybkie i sprężyste przeprowadzenie w Sejmie i Senacie niezbędnych, najpilniejszych zarządzeń ustawodawczych, gdyż położenie staje się gwałtowne.

Głos bezrobotnych.

Niżej podany memoriał zaopatrzonej w parę set podpisów został przesyłany do Ministerstwa Pracy i do wiadomości Marszałka sejmu.

My niżej podpisani bezrobotni punktu płatniczego w Rakowie zwracamy się do Ministerst. Pracy i Opieki Społecznej, które zostało powołane w 1918 r. aby opiekowało się pracą mającą pieczę Opieki Społecznej.

Wolamy pracy, lub zabezpieczenia nas od widma skrajnej nędzy i śmierci głodowej, jesteśmy ludzie, których mięśnie i grzbiety od najmłodszych lat chyły się w ciężkiej i zmudnej codziennej pracy, będąc najgorzej wyzyskiwanymi i najgorzej wynagradzani jako robotnicy fabryczni.

Jesteśmy tacy co w stępach Syberji i kazamatkach więzień Carskich tulił się wpatrzony w wizję Nipodległej Polski, a w niej Ministerstwa które będą się opiekowały światem pracy i za razem otaczały Opiekę Społeczna, abyśmy mogli pracą naszą wzmacniać potęgę Matki Ojczyzny i zapewnić ludzką egzystencję naszych rodzin.

Jesteśmy tacy co na wszystkich polach bitew zwyciężyliśmy krwią naszą jej granice, a żeśmy nie próżnowali to dowodł Krzyże zdobywające nasze pierś i odznaki żołnierskie.

Tych co zginęli Kraj uczcił płytami grobowymi Nieznanego Żołnierza, a rodziny ich i tych co pozostali żywi pochodzającym z milionowych rzesz Ludu Pracującego zastąpiła nędza i śmierć głodowa.

Zwracamy się do Pana Ministra

Pracy i Opieki Społecznej, aby zwrócić jego uwagę na faktyczne położenie bezrobotnych w Częstochowie mieście i powiecie jest bezrobotnych przeszło 12 000, ci co wyczerpali zapomogi do października 1929 roku z akcji Państwo wchylają zapomogi nie korzystają, rodziny które składają się z kilku osób licząc do lat dwudziestu kilku, a z nich jeden członek niech tylko fzarabijający parę złotych tygodniowo z zasiłku nie korzysta, a rodziny które korzystają z zapomogi wydawanej w postaci żywnościowej przedstawiającej się dla samotnego 75 gr. dziennie, dla średniej rodziny 33 gr. dziennie, dla dużych rodzin od 20 gr. do 30 gr. dziennie nie

wytrzymuje krytyki, w kompetencji Pa na leży jako Ministra Pracy i Opieki Społecznej odwrócić od nas widma wykojen życiowych, chorób z nędzy i śmierci głodowej.

Przedo domagamy się:

- 1) Przydzielenia Samorządem funduszy na prowadzenie robót by mogły zatrudnić bezrobotnych.
- 2) Przedłużenia i powiększenie zapomogi ustawowych.
- 3) Powiększenie i rozszerzenie (doraźnej pomocy dla bezrobotnych obejmującej wszystkich bezrobotnych, aby mogły zabezpieczyć egzystencję bezrobotnych i ich rodzin

Raków, dn. 14 stycznia 1930 roku.

Radosna twórczość komisarska w Częstochowskiej Kasie Chorych

Dnia 14 stycznia r. b., o godz. 10 wieczór około Wrzosowy na szosie, przystanął samochód osobowy, zdrażający w kierunku Sosnowca. Z samochodu tego dobiegały „milusińskie głoski pięknych pań“ i dzielnie wturującej im jakieś męskie głosy basowe. Samochód ten nosił nr. „Kl.“ 71864 i jak okazało się, został poważnie uszkodzony.

Trzeba się ratować i na gwałt zdźwonić po drugie auto — krzyczy jeden i w krótkim czasie z Częstochowy przybywa znowu samochód nr. kl. 71359. Towarzystwo się przesiadło

i samochodem jak w śnieg na Sosnowiec popędziło w nadzwyczaj „boskim“ humorze.

Co to za samochody? Dlaczego akurat o nich piszemy?

Były to i są samochody P. K. Ch. w Częstochowie będące pod zarządem p. komisarza Marczyńskiego „sanatora stosunków jakie panowały.“

Co za birbantki z kobietkami?, co za zostawianie zepsutych po polach samochodów kasowych z sfoferami bez wyjścia. Co to za nocne wyjazdy? Panie komisarzy zle się bawimy.

O granice Rakowa i innych przedmieść.

W dniu 14 bm. tow. poseł J. Kaźmierczak interwenjował w Min. Spr. Wewn. o przyspieszenie załatwienia sprawy granic przedmieść m. Częstocho- wu, które zostały włączone do miasta od 1-IV.1928 r. Granice te tak nie fortunnie podzielono, że powstała, co za sobą pociągnęło cały szereg nie porozumień i zgrzytów.

Tow. pos. Kaźmierczak otrzymał zapewnienie, że ta sprawa będzie uregulowana od nowego roku kalendarzowego tj. od 1-IV-1930 r.

Bacność delegaci i poborczy!

Zebranie delegatów i poborców fabrycznych Zw. Zaw. Robotn. Przem. Włókien. odbędzie się w sobotę dnia 25 bm. o godz. 6-jej wiecz. w lokalu własnym.

Z Rakowa.

W dniu 29 ub. r. została powołana na terenie Rakowa nowa Rada Gromady Czerwonego Harcerstwa.

Komendantem został tow. Wojciechowski. Przewodniczącym Rady tow. Zengier Karol, sekretarzem tow. Popiołek Kazimierz, skarbnikiem tow. Scislowski Władysław. Gospodarz rybnictwa tow. Hasler Czesław. Komendantem Gniazda Żelaznego tow. Bojankówna.

Pan Skalecki skończył się.

Jak dowiadujemy się, p. „hr. Skaleka” — Skalecki z Chrześcijańskiej Demokracji został wykluczony.

A więc nasze artykuły o tym panu znalazły odzew i przyczyniły się do umoralnienia szeregów miejscowej Ch. D.

Cieszy nas to i cieszyć będzie bardzo jeżeli to postępowanie czyszczenia Ch. D. będzie w dalszym ciągu prowadzone i dotknie jeszcze jednego „tuza”, który nie jest lepszy. Powinni nam być wdzięczni.

Pozbawianie zasiłków bezrobotnych.

Zdarzają się wypadki, że bezrobotny zgłasza się po zasiłek z powodu pracy, a Fundusz Bezrobocia odmawia mu go, ponieważ w ubiegłym okresie ten sam robotnik przebrał zasiłek za 2. lub 3 dni.

Przestrzega się robotników przed tem, gdyż w razie gdy ktoś przebierze zasiłek za 1 lub 2 dni trać go na cały rok.

WRÓCIŁEM
Dr. Herwich
Kościuszki 23
Naturalne leczenie zastarych chorób

TYSIĄCE
chorych na lekar łożadka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, brak apetytu, ogólna osłabienie et cetera, odzyskało zdrowie, używając zioła sławnego na cały świat dr. Dietla, Profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej. Adres: Liszki — Apteka.

SKRADZIONY
kontrakt młyna Mirów wydzierżawionego od p. Pierowskiego Ksawerego unieważnia się. **Lason Antoni.**

O G Ł O S Z E N I E .

Ponieważ zaległości państwowego podatku od lokali (mieszkaniowego) stale wzrastają **Władze Skarbowe zażądały energicznego poboru drogą przymusu zaległych i bieżących rat podatku od lokali.**

Wobec powyższego Magistrat, jako Władza której poruczono pobór wymienionego podatku wyzwa płatników państwowego podatku od lokali do niezwłocznego uiszczenia za egłości, w przeciwnym bowiem razie zmuszony będzie przystąpić do ściągania zaległości drogą przymusu, nie wyłączając i zajęcia części uposażenia, względnie zarobku z uwagi na skutki zawarte w ustawie podatku od lokali (**D. U. R. P. z roku 1926, Nr. 94, poz. 550**).

Podatkowi od lokali (z wymiaru za czas od 1 sierpnia 1929 r.) nie podlegają:

a) mieszkania jedno i dwupokojowe, zajmowane przez bezrobotnych, o ile nie mają sublokatorów;

b) lokale jedno i dwuizbowe, zamieszkałe przez inwalidów, wdowy i sieroty tychże, pobierające rentę inwalidzką i osoby, pobierające wsparcie na starość niemoc oraz wsparcia z ubezpieczeń społecznych;

c) lokale zajmowane przez dozorców domowych.

Osoby przeto wyszczególnione powyżej w punktach a, b, i o winny w celu uzyskania zwolnienia od obowiązku zapłaty podatku od lokali przedstawić Magistratowi odpowiednie dowody i zwrócić się z prośbą o umorzenie podatku.

Wpłaty podatku przyjmuje Kasa Magistratu we wszystkie dni tygodnia za wyjątkiem niedziel i świąt w godzinach: w soboty od 9 m. 30 rano do 1 po południu.

Przy uiszczeniu podatku nakaz niniejszy należy uprzednio przedstawić w Wydziale III-cim, parter, sala Nr. 7 okienko Nr. 1.

Magistrat m. Częstocho- wu

Teatr „ODEON” Od piątku 24 stycznia i dni następnych.

Największa sensacja sezonu! I Najsensacyjniejsza rewelacja filmowa! **Tajemnica Nocy Ekaterynburskiej!**

„ANASTAZJA”

Wielki dramat na tle dziejów i przeżyć ocalałej Wielkiej Księżniczki Anastazji najmłodszej córki cara Mikołaja II — Najnieszczęśliwsza księżniczka świata — Oszustka, czy ofiara ponurej tragedji? Historia krwawej nocy w Ekaterynburgu. Romans ostatniej córki cara Mikołaja II.

Nad program: **KRONIKA FILMOWA** (Chwila bieżąca)

Ceny miejsc zwykłe. Ostatni seans o godz. 9 min. 30 wieczorem.

Kino-Teatr „CASINO” Ul. Kościuszki Nr. 18. Telefon Nr. 8-25.

Od piątku i dni następnych.

Wspaniały film orientalny wg. słynnego dramatu **H. Kistenmaechers'a.**

KWIAŁ WSCHODU

Realizacja: **Henri Fescourta** twórcy „Nędzistów”.

Rzecz dzieje się współcześnie w Afryce na morzu Śródziemnym w Tulonie.

W rolach głównych:

Claudia Vixtrix, Jaque Catelain, H. de Bagatiele.

Kino-Teatr „APOLLO” Dzisiaj i dni następ.

Sensacyjna premiera. Po raz pierwszy w Częstocho- wiu.

„ORKAN” (Dusze w rozterce)

Potężny dramat ludzkich nemiętności w 10-ciu aktach, rozgrywający się na falach rozszalałego morza.

Dramatyczna epopeja rotmistrza rosyj. cerskiego, którego krwawy teror zmusił do ucieczki z Bolszewji. — Krwawe dni w Bolszewji. — Walka o miłość na tonącym okręcie. — Orkan morski w całej swej grozie. — Zatoniecie okrętu.

W rolach głównych:

Dorota Wieck, Oskar Marion i szereg innych

Niedzielną zbiórka

W niedzielę, 26 stycznia odbędzie się zbiórka uliczna na rzecz „Bibliotek ruchomych” Okr. Kom. Organ. Młodzieży TUR.

Prosimy wszystkich naszych czytelników, aby poparli bodaj najmniejszym datkiem nasze zamierzenia.

Z Kamienicy Polskiej

Jest sobie niejaki p. Bielobradek. P. Bielobradek to dawniejszy „administrator” majątków państwowych, a do niedawna jeszcze „właściciel” kopalni rudy w Kamienicy Polskiej.

Jak tam było, tak było, ale p. Bielobradek majątku się „dorobił” i kopalnie w Kamienicy założył, by w dalszym ciągu czyjaś krywdą własną kabzę nabijać.

Kopalnie te jednak marnie prowadził jak i poprzednie majątki państwowe, (oczywiście nie dla siebie, Przyp. red.) i po pewnym czasie się zlikwidował, zwalnając zatrudnionych w kopalni robotników bez zaplacenja im za przepracowane dwa miesiące ani grosza.

Cierpliwości brakło, do Bielobradka po zapłatę robotnicy poszli. Miał zapłacić zamkniętą drzwi, z domu wyskoczył i narobił krzyku, że napadli go bandyci, żądając aresztowania, słusznie o swe grosze upominających się robotników.

Po zbadaniu sprawy przez policję, która oczywiście protokoły, spisała i mieszkanie opuścić kazala, nastąpiła cisza i robotnikom o zaplacie p. Bielobradek ani nie myśli.

Pomijamy fakt, że pan ten jest wielkim zwolennikiem „króla” i monarchizmu, ale nie możemy pominąć faktu, że to jest skandal, że ta sprawa p. Bielobradkowi nie może przejść bezkarnie.

WOBEC
zbliżającego się szumnego kar-
nawalu, balów i ślubów, każdy
wiedzieć powinien, że dla
Zakładu Fotograficznego
„STELLA”

niema złej pogody, niema pochmurnych dni, niema złego światła, niema nocy. O każdej porze dnia i wieczora wykonywany zdjęcia artystyczne pod gwarancją, gdyż nierównane urządzenie naszego zakładu, t. j. ostatni wyraz techniki Fotograficznej zdjęcia przy użyciu specjalnego światła sztucznego słońca. Specjalna pracownia **Portretów Artystycznych** Zakład ogrzewany. Fryzjerka na miejscu. Zakład czynny do godz. 7 wieczorem, a na zamówienie dłużej.
Zakład Art. Fotograf. „STELLA”
II Aleja 33, vis a vis poczty.

W dniu 5 stycznia r. b.

na zabawie w sali Straży Ogniowej zamieniono kapelusze brązowy.

W sprawie tej zwrócić się do Adm. „Częstochowianina”.

Porady prawne

prośby, skargi do wszelkich władz sądowych i administracyjnych wszystkich instancji. Windykowanie należności, poszukiwanie i regulacja spadków, sprawa wdzanie hipotek, przepisywania na ma szynach, tłumaczenia. Załatwia dyploma- mowany prawnik przy biurze „Reno- ma“ Aleja Tel. 448

Zgubiono legitymację Pow. Kasy Ch. Chorych na imię Wąjsbergiera Romane, którą unieważnia się.

Zgubiono legitymację Pow. Kasy Ch. na imię Józefa Grabaja, którą unieważnia się.

Zgubiono legitymację pow. Kasy Ch. na imię Franciszka Lisa, którą unieważnia się.

Zgubiono legitymację Pow. Kasy Ch. Chorych na imię Józefa Jonczyka, którą unieważnia się.

Ceny ogłoszeń: Miejscowe przed tekstem cała strona 400 zł. Za wiersz wysokości 1 mm. w tekście 60 gr. Komunikaty i nadesłane 50 gr. Zwyčajny 40 gr. Nekrologi do 60 mm. 25 gr. powyżej 60 mm. 30 gr. drobne za wiersz 20 gr. Poszukiwanie i zlokalizowanie pracy o 50 proc. taniej. Ogłoszenia tabliczeczne, zagraniczne i fantazyjne 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście i poza tekstem 4-szpaltowy. Za treść ogłoszeń nadesłanych Redakcja nie odpowiada.